PENSIOENFONDS
ZORG & WELZIJN

Kwartaalbericht

3e kwartaal 2011

- Dekkingsgraad: 91%
- Belegd vermogen: € 103,1 miljard
- Rendement 2011 derde kwartaal: 0,6%
- Rendement 2011 tot en met derde kwartaal: 1,4%

De dekkingsgraad van Pensioenfonds Zorg en Welzijn aan het einde van het derde kwartaal van 2011 is gedaald tot 91%. Onzekerheid over het verdere verloop van de Europese schuldencrisis en verslechterde economische vooruitzichten leidden tot een scherpe daling van de voor pensioenfondsen relevante rente en verliezen op de beleggingen in de laatste twee maanden van het afgelopen kwartaal.

Peter Borgdorff, directeur Pensioenfonds Zorg en Welzijn: "Het mag duidelijk zijn: het gaat niet goed met de dekkingsgraad. De beurzen waren de afgelopen maanden in mineur en ook de rente daalde fors. Die voor alle pensioenfondsen ongelukkige combinatie zorgde het afgelopen kwartaal voor een snelle daling van de dekkingsgraad."

"Met de huidige financiële positie kunnen de pensioenen komend jaar niet worden verhoogd. En als de situatie voor het eind van het jaar niet sterk verbetert, kan dat in het uiterste geval een verlaging van de lopende en opgebouwde pensioenen betekenen. Onze gepensioneerden en deelnemers mogen van ons verwachten dat wij alles zullen doen wat we kunnen, om dat te voorkomen. Maar we kunnen de rekening niet doorschuiven naar de toekomst."

Kerncijfers

	Jaarlijks gemiddelde vanaf 1971	Cumulatief 2011	Q3 2011	Q2 2011	Q1 2011	Q4 2010	Q3 2010
Dekkingsgraad (kwartaalultimo)			91%	110%	111%	104%	98%
Totaalrendement	8,1%	1,4%	0,6%	0,4%	0,4%	1,3%	6,9%
Rente			2,72%	3,80%	3,81%	3,45%	2,78%

Het totaalrendement is inclusief het resultaat op het gedeeltelijk afdekken van het rente- en inflatierisico.

Het gemiddeld jaarlijks rendement vanaf 1971, het beginjaar van het pensioenfonds, bedraagt 8,1%. Dit lange termijn rendement ondersteunt de visie van Pensioenfonds Zorg en Welzijn dat een breed gespreide portefeuille op lange termijn een hoog en relatief stabiel gemiddeld rendement kan opleveren, ook als het jaarlijkse rendement sterk schommelt zoals in de laatste jaren het geval is.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is in het derde kwartaal van 2011 gedaald van 110% naar 91%. Dit is het gevolg van de gedaalde rente bij een licht positief rendement in het derde kwartaal.
De rente is gedaald naar 2,72% eind september 2011. De gedaalde rente zorgde in het afgelopen kwartaal voor een daling van de dekkingsgraad van afgerond maar liefst 20 procentpunt. Het gecombineerde effect van rendement en het afdekken van het renterisico heeft een positief effect van 1 procentpunt op de dekkingsgraad. Per saldo resulteert een daling van 19 procentpunt.

De dekkingsgraad laat in de afgelopen twee jaar forse schommelingen zien. Dit wordt veroorzaakt door de schommelingen in de rente en het rendement. De dekkingsgraad aan het eind van het derde kwartaal van 2011 ligt zowel onder de grens van het kortetermijnherstelplan (dekkingstekort), als onder de grens van het langetermijnherstelplan (reservetekort).

Dekkingsgraad en rente

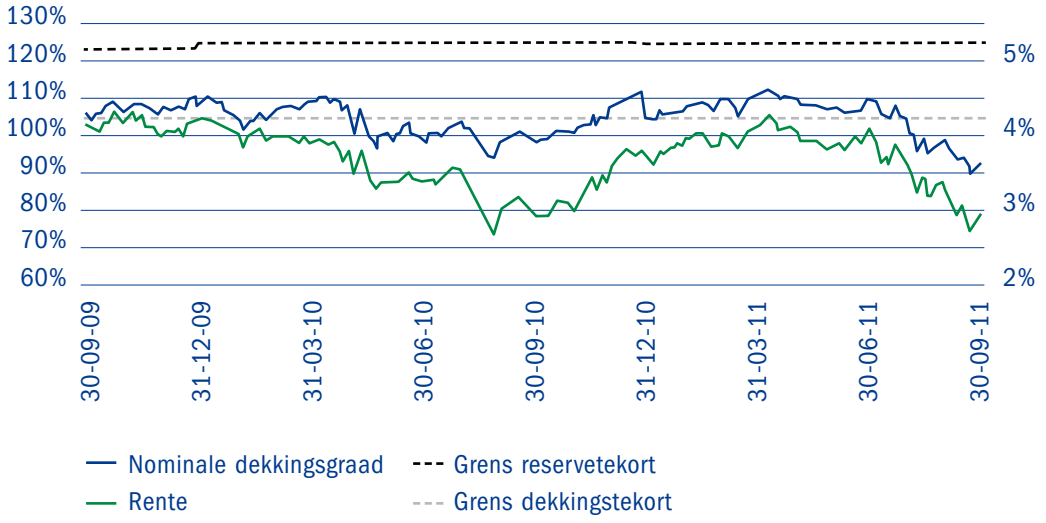

Beleggingsportefeuille en rendement

	Beleggingen 30 september 2011		Rendement YTD 2011	Rendement Q3 2011
	in mln €	in %	in %	in %
Zakelijke waarden	**63.357**	**61,5%**	**-6,5%**	**-8,9%**
Aandelen	36.920	35,8%	-10,3%	-11,6%
Vastgoed & infrastructuur	15.280	14,8%	-2,3%	-6,1%
Hoogrentende obligaties	6.874	6,7%	0,8%	-4,5%
Aanvullende rendements-risicobronnen	4.283	4,2%	2,2%	-0,8%
Grondstoffen	**6.390**	**6,2%**	**-8,4%**	**-13,0%**
Rente en inflatierisico	**34.862**	**33,9%**	**20,6%**	**22,4%**
Rente- en inflatiemandaat	30.883	30,0%	23,2%	25,8%
Bedrijfsobligaties	3.790	3,7%	1,7%	-0,2%
Kortlopende staatsobligaties	189	0,2%	-7,4%	-8,3%
Totaal	**103.058**	**100,0%**	**1,4%**	**0,6%**

In bovenstaande tabel worden de belangrijkste beleggingscategorieën weergegeven. Een aantal kleine categorieën, waaronder Kas, is niet in de tabel zichtbaar. Daardoor zijn totalen niet geheel gelijk aan de som van de diverse beleggingscategorieën.

De Europese schuldencrisis bepaalde het sentiment op de financiële markten. Het voortdurend uitblijven van overtuigende maatregelen vanuit de Europese leiders om de problemen aan te pakken, leidde tot angst onder beleggers voor een verdere escalatie. Het sentiment werd verder gedrukt door een tegenvallende economische groei en verslechterde vooruitzichten. Centrale banken doen er inmiddels alles aan om erger te voorkomen. Sinds augustus koopt de ECB bijvoorbeeld massaal Italiaanse en Spaanse staatsobligaties op om zo de rente op staatsobligaties van deze landen laag te houden. Verslechterde economische vooruitzichten en lagere inflatieverwachtingen leidden in Europa tot een daling van de 30-jaars swaprente met 1,1%-punt tot 2,72%.
Die lage rente heeft ernstige gevolgen voor de financiële positie van de Nederlandse pensioenfondsen. Zolang Europese leiders hun verantwoordelijkheid niet nemen om te komen tot een sluitend antwoord op de Europese schuldencrisis, kan de positie van de Nederlandse pensioenfondsen geen begin van afdoende herstel vertonen.

Vrijwel alle beleggingen leden een verlies in het derde kwartaal. Het verlies in aandelen kwam procentueel uit in de dubbele cijfers, en ook beursgenoteerd vastgoed liet een groot verlies zien. Binnen aandelen waren de klappen het grootst in Europa, terwijl Japan het relatief goed deed.
De verschillende typen bedrijfsobligaties en emerging markets debt noteerden een verlies van één tot enkele procenten. Een daling van de WTI-olieprijs met ruim 16 dollar was de dominante factor bij grondstofbeleggingen. De prijzen van Brent-olie en andere grondstoffen daalden iets minder hard, maar leidden nog steeds tot een negatief rendement op grondstofbeleggingen van meer dan 10%.

Profiel Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Pensioenfonds Zorg en Welzijn is verantwoordelijk voor het pensioenbeleid en het pensioenvermogen van 2,4 miljoen (oud-)werknemers in de sector zorg en welzijn. Het pensioenfonds is eigenaar van het pensioenvermogen, dat ultimo september € 103 miljard bedraagt. Het fonds wordt bestuurd door vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties. Het bestuur legt verantwoording af aan de Pensioenraad. Deze raad bestaat uit deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers.
De Pensioenraad is daarnaast ook het orgaan van medezeggenschap en adviseert over voorgenomen besluiten.
Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft de uitvoering van de pensioenregeling en het beheer van het pensioenvermogen uitbesteed aan PGGM.

Disclaimer

PGGM, handelend als uitvoeringsorganisatie in opdracht van Pensioenfonds Zorg en Welzijn, besteedt de grootste zorg aan de samenstelling van dit kwartaalbericht. Desondanks is het mogelijk dat de gepubliceerde informatie onvolledig of onjuist is. Noch Pensioenfonds Zorg en Welzijn, noch PGGM aanvaardt hiervoor enige aansprakelijkheid.
Tevens sluiten Pensioenfonds Zorg en Welzijn en PGGM elke aansprakelijkheid uit voor schade die voortvloeit uit, of verband houdt met, het gebruik van (of juist de onmogelijkheid van gebruik van), het vertrouwen op (of het nalaten van) acties ondernomen naar aanleiding van, de gepubliceerde informatie in dit kwartaalbericht.

Alle in dit kwartaalbericht genoemde cijfers betrekking hebbende op 2011 zijn voorlopige cijfers waarop geen accountantscontrole is toegepast.

Zeist, 20 oktober 2011

Voor meer informatie:

Bram van Els
Woordvoerder namens Pensioenfonds Zorg en Welzijn
Telefoon 030 – 277 97 35
bram.van.els@pggm.nl
www.pfzw.nl